

12ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

της Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ : Χρυσή Γιαννουλάκη, Νίκος Τζαβάρας

ΔΥΣΦΟΡΙΑ ΦΥΛΟΥ

ΤΙ ΕΧΕΙ Η ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΑ;

Περίληψη

Η δυσφορία (λόγω της βιολογικής ταυτότητας) φύλου συνοδεύεται από άγχος, κατάθλιψη, χαμηλή αυτοεκτίμηση, περιστατικά παρενόχλησης στο σχολείο και σε χώρο εργασίας, αυτοκαταστροφική συμπεριφορά με απόπειρες αυτοκτονίας.

Η ψυχοδυναμική θεραπεία ενός άντρα 27 ετών με βιολογικό φύλο γυναίκας στην πορεία προς την ορμονοθεραπεία και τις χειρουργικές επεμβάσεις με ρυθμό δυο φορές την εβδομάδα για τρία χρόνια φέρνει την θεραπεύτρια αντιμέτωπη με δύσκολα αντιμεταβιβαστικά συναισθήματα σε ψυχικές περιοχές όπου η κλασσική ψυχαναλυτική θεωρία και τεχνική αντιμετωπίζει τα όριά της.

Οι προαποφασισμένες επεμβάσεις στο σώμα του ευνοούν την πράξη έναντι της ομιλίας και αποκλείουν μια ψυχοδυναμική προσέγγιση στρέφοντας την θεραπευτική ένδειξη προς τη στηρικτική ψυχοθεραπεία ή τη θεραπεία συμπεριφοράς; Σε μια ψυχοδυναμική θεώρηση όπου η πράξη είναι το εμπόδιο/πέραςμα στην ανάμνηση και η διαστροφή το αρνητικό της νευρωτικής ικανότητας για φαντασίωση, πως μπορεί να προσεγγιστεί η επιθυμία αλλαγής φύλου με τις τόσο ριζικές χειρουργικές επεμβάσεις αφαίρεσης μαζικών αδένων, υστερεκτομής, σαλπινγκο-ωοθηκεκτομής, φαλλοπ्लाστικής και οσχεοπλαστικής;

Με άλλα λόγια, η πορεία της διαφυλικής διαταραχής αποτελεί μια ιδιοσυστασιακή, γονιδιακά καθορισμένη κατάσταση όπου ο ψυχαναλυτής το μόνο που μπορεί να προσφέρει είναι το να αποκλείσει ενδεχόμενη ψυχωτική/οριακή ψυχοπαθολογία και να συνοδεύσει την ψυχική πορεία προς την αλλαγή του φύλου;

Επίσης, η οικογένεια του νεαρού άντρα έρχεται αντιμέτωπη με ένα τραυματικό και μη κατανοητό γεγονός και χρειάζεται ενημέρωση και στήριξη από έναν δεύτερο ψυχαναλυτή. Η επικοινωνία της οικογένειας και του νεαρού αποβαίνει σχεδόν αδύνατη. Οι δυο ψυχαναλυτές σε κοινές συναντήσεις προσπαθούν να διευκολύνουν την επικοινωνία.

Η περίπτωση του Ν αναδεικνύει όμως και την επιθυμία ψυχικής εαυτοδημιουργίας πέραν της σωματικής. Σε μια διαδρομή αναζήτησης του σώματος που εδώ είναι ταυτόχρονα βιολογικό και ψυχικό και της πρωταρχικής κραυγής της γέννησης του εαυτού, εμφανίζεται ο αρσενικός εαυτός ως η μόνη δυνατή διέξοδος. Σταδιακά, μια αίσθηση ελευθερίας δημιουργείται (έχει περιγραφεί σε σχετικά άρθρα στην αναλυτική βιβλιογραφία) βγαίνοντας από τον εγκλωβισμό σε ένα σώμα ξένο, ανοίκειο και τρομακτικό. Να σημειωθεί ότι το φύλο αυτό που είναι τρομακτικό για τον Ν είναι επιθυμητό ερωτικά και αγαπητό στη γυναίκα σύντροφο του. Όπως λέει ο ίδιος: είμαι ένας άντρας ετεροφυλόφιλος.

Στο εργαστήριο, θέλουμε να αναδείξουμε τις πτυχές αυτής της πολύπλοκης και προκλητικής προβληματικής από την ψυχαναλυτική οπτική.